МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні»

Здобувача вищої освіти II курсу, групи МПА-22-1,
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування,
освітня програма «Регіональне управління та самоврядування».

_____ Меньківський Ігор Леонідович
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник _____ Васильєва Олександра Іллівна, д.н.держ.упр., професор, професор кафедри

Керівник освітньо-професійної програми _____ Близнюк Андрій Станіславович, д.н.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри

Допущено до захисту за рішенням кафедри менеджменту та публічного управління протокол від «25» січня 2024 № 4

В. о. завідувача кафедри менеджменту та публічного управління _____ Близнюк Андрій Станіславович, д.н.держ.упр., доцент

Ірпінь – 2024

Реєстрація № 1 30.01.2024 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки _____ 19.01.2024 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 4 (добре) / 84 бали 14.02.2024 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ А.І. Варшавець
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ А.С. Бишнюк
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ К.В. Грибовенко
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ М.В. Гуляпинський
(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії, членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	від 0 до 10	8		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	23		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	8		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	44		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	84		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
84	B	4	14.02.2024	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною	Оцінка за шкалою	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Б	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра соціальної філософії та управління
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма «Регіональне управління та самоврядування»

Затверджую
Завідувач кафедри соціальної філософії та управління
_____ Л. В. Чупрій
«_____» _____ 2023 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Меньківському Ігорю Леонідовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні»

Затверджена наказом ректора від 13.02.2023 Наказ № 197

2. Строк здачі закінченої роботи 05.02.2024

3. Цільова установка визначення рекомендацій щодо напрямів удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні

Мета роботи є теоретичне обгрунтування ролі та змісту інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні та визначення напрямів його удосконалення

Об'єктом дослідження є інформаційне забезпечення діяльності органів публічної влади

Предметом дослідження є вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні

Базою дослідження є Гостомельська селищна військова адміністрація Бучанського району Київської області

4. Вихідні дані до роботи Закони України, Постанови та Розпорядження Кабінету Міністрів України, які регулюють питання інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні, монографії з досліджуваної проблеми, публікації в наукових періодичних виданнях, матеріали офіційних сайтів органів державної влади України та провідних країн світу, органів місцевого самоврядування, неурядових організацій, довідкові й статистичні матеріали тощо

5. Перелік графічного матеріалу Рис. 1.1. Основні функції інформаційного забезпечення органів публічної влади за основними напрямами роботи з управлінською інформацією; Рис. 1.2. Основні етапи процесу інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влад на місцевому рівні; Рис.1.3. Модель е-уряду; Рис. 2.1. Територіальне розміщення Гостомельської селищної об'єднаної територіальної громади Бучанського району Київської області; Рис. 2.2. Керівництво Гостомельської селищної військової адміністрації; Рис. 2.3.

Інформаційне представлення сталого розвитку селища Гостомель; Таблиця 2.1. Порів характеристика побудови Електронного уряду; Таблиця 2.2. Класифікація норм методичних документів, якими в своїй діяльності керується Гостомельська с військова адміністрація

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом) РОЗ ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОР ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ; 1.1. Роль та сучасні особл інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування; 1.2. Зарубіжний інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади та можливост використання в Україні; РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІНФОРМАЦІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ 2.1. Дослідження практики використання сучасного інформаційного забезпечення у с місцевого самоврядування (на прикладі Гостомельської селищної військової адміністр 2.2. Аналіз інформаційного забезпечення в діяльності Гостомельської селищної вій адміністрації; РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІ

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання	
		За планом	Фактично
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел, постановка проблеми та складання плану роботи	28.11.2022	28.11.22
2.	Підготовка першого розділу роботи та подання його керівнику	26.06.2023	26.06.23
3.	Підготовка другого розділу роботи та подання його керівнику	20.12.2023	20.12.23
4.	Підготовка третього розділу роботи та подання його керівнику	25.12.2023	25.12.23
5.	Підготовка вступу та формування висновків, списку літературних джерел. Оформлення роботи згідно вимог ДПУ та подання її керівнику	28.12.2023	28.12.23
6.	Доопрацювання робити з урахуванням зауважень керівника	до 15.01.2024	15.01.24
7.	Отримання відгуку керівника	25.01.2024	25.01.24
8.	Отримання зовнішньої рецензії	29.01.2024	29.01.24
9.	Попередній захист роботи	18.01.2024 19.01.2024	19.01.24
10.	Перевірка роботи на унікальність	22.01.2024	22.01.24
11.	Допуск кваліфікаційної роботи до захисту зав.каф.	до 05.02.2024	
12.	Захист роботи	14.02.2024 15.02.2024	

8. Дата видачі завдання «14» 02 2023 р.

9. Науковий керівник кваліфікаційної роботи _____ (підпис) О. І. Васильєва (прізвище, ініціали)

10. Гарант освітньо-професійної програми _____ (підпис) А. С. Близнюк (прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ (підпис) І. Л. Меньківський (прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні ролі та змісту інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні та визначенні напрямів його удосконалення.

Завданнями роботи є: визначити роль та сучасні особливості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування; вивчити зарубіжний досвід інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади та можливості його використання в Україні; дослідити практику використання сучасного інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування (на прикладі Гостомельської селищної військової адміністрації); проаналізувати інформаційне забезпечення в діяльності Гостомельської селищної військової адміністрації; визначити напрями вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні.

Предметом дослідження є процес інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні.

Об'єктом дослідження є інформаційне забезпечення діяльності органів публічної влади.

Базою дослідження виступає Гостомельська селищна військова адміністрація Бучанського району Київської області.

За результатами дослідження сформульовано висновки та зроблено обгрунтовані пропозиції.

Одержані результати можуть бути використані в освітньому та навчальному процесі, в управлінській діяльності органів місцевого самоврядування, в роботі місцевих органів виконавчої влади тощо.

Кваліфікаційна робота містить 67 сторінок, 2 таблиці, 6 рисунків, список використаних джерел з 44 найменувань, додатки.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, місцеве самоврядування, органи публічної влади, система місцевого самоврядування, управлінська діяльність.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2022-2024.

Рік захисту роботи 2024.

ANNOTATION

Improvement of information support for the activities of public authorities at the local level

The purpose of the work is to theoretically substantiate the role and content of information support for the activities of public authorities at the local level and to determine directions for its improvement.

The tasks of the work are: to determine the role and modern features of information provision of local self-government bodies; to study the foreign experience of information support for the activities of public authorities and the possibility of its use in Ukraine; to investigate the practice of using modern information support in the system of local self-government (on the example of the Gostomel settlement military administration); to analyze information support in the activities of the Gostomel settlement military administration; to determine directions for improving the information provision of the activities of public authorities at the local level.

The subject of the study is the improvement of information support for the activities of public authorities at the local level.

The object of the research is information support for the activities of public authorities.

The basis of the study is the Gostomel settlement military administration of the Buchan district of the Kyiv region.

Based on the results of the research, conclusions were formulated and reasonable proposals were made.

The obtained results can be used in the educational and training process, in the management of local self-government bodies, in the work of local executive bodies, etc.

The qualification work contains 67 pages, 2 tables, 6 figures, a list of used sources from 44 names, appendices.

Key words: information support, local self-government, public authorities, system of local self-government, management activity.

The year of performance of qualification work is 2022-2024.

The year of job protection is 2024.

ЗМІСТ

ВСТУП……9

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ…… ……13

1.1. Роль та сучасні особливості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування.....……..…13

1.2. Зарубіжний досвід інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади та можливості його використання в Україні..……..……..23

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ

РІВНІ……..32

2.1. Дослідження практики використання сучасного інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування (на прикладі Гостомельської селищної військової адміністрації)..……..……..32

2.2. Аналіз інформаційного забезпечення в діяльності Гостомельської селищної військової адміністрації …….……...…...……41

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ …….....46

ВИСНОВКИ……..54

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….59

ДОДАТКИ…….65

ВСТУП

Актуальність теми. Одним із пріоритетів державної політики сьогодні є орієнтація діяльності органів місцевого самоврядування на формування інформаційного суспільства та активне впровадження інформаційних технологій. Ради та їх виконавчі органи орієнтуються на використання сучасних інструментів роботи з інформацією, що знаходить своє відображення в інформаційному забезпеченні. Проблема полягає в удосконаленні та уніфікації процесів одержання, приймання, використання, передачі та зберігання інформації, які складають основу інформаційних відносин між органами місцевого самоврядування та мешканцями їх адміністративно-територіальних одиниць. Нові вимоги висуваються до пошуку та аналізу інформації з метою прийняття управлінських рішень, спрямованих на вирішення проблем життєдіяльності громади та реалізацію її інтересів. Для забезпечення прозорості та відкритості функціонування ради та її виконавчих органів, підвищення ефективності та результативності їхньої поточної діяльності актуалізується процес поширення інформації через діяльність органів місцевого самоврядування, зокрема через їхні веб-сайти.

Однією з умов ефективного управління органами місцевого самоврядування в XXI столітті є використання можливостей інформаційного суспільства. Ефективне адміністративне управління можливе лише на основі створення якісно нових систем інформаційного забезпечення, які забезпечують повноту і достовірність інформації та сприяють швидкому прийняттю і реалізації управлінських рішень на всіх рівнях адміністративної влади. Реагування на інформаційні потреби органів місцевого самоврядування призвело до визнання необхідності побудови інформаційно-аналітичних систем на основі новітніх інформаційних технологій, автоматизації обробки інформаційних масивів та забезпечення швидкого доступу до них якомога ширшого кола посадових осіб та службовців органів місцевого самоврядування.

Тому інформаційні технології в органах місцевого самоврядування слід розглядати як перманентний технологічний процес, що гарантує своєчасне опрацювання інформаційних запитів та сприяє прийняттю оптимальних рішень. Інформаційні технології відкривають нові можливості, які не могли бути реалізовані в традиційних адміністративних процесах, такі як гарантування доступу громадськості до інформації та контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування. На цьому тлі питання вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні набуває все більшого значення в сучасних умовах.

Стан і ступінь розробки проблеми в спеціальній літературі. Питання інформаційного забезпечення органів публічної влади як учасників інформаційних відносин відображено в наукових працях таких учених, як: В. Брижко, О. Кальченко, М. Швець, Р. Калюжний, В. Гавловський, В. Цимбалюк, В. Копилов, В. Нестерович, І. Чухлебов, О. Яременко та інші.

Останніми роками всі види діяльності все більше комп’ютеризуються. Використання інформаційного забезпечення дає можливість представити інформацію у формі, зручній для певних користувачів, прискорити та спростити їхні завдання з введення та обробки, а також підвищити наочність та спростити необхідні звіти. Сьогодні в процесі управління використання інформаційного забезпечення в державних установах відкриває перспективні можливості для скорочення часу, що витрачається персоналом на виконання своїх завдань, та економії фінансових ресурсів, а оскільки основним завданням є своєчасне забезпечення державних установ необхідною інформацією, важливо розглянути інформаційне забезпечення органів публічної влади на місцевому рівні.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування ролі та змісту інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні та визначення напрямів його удосконалення.

З метою досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити роль та сучасні особливості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування;

- вивчити зарубіжний досвід інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади та можливості його використання в Україні;

- дослідити практику використання сучасного інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування (на прикладі Гостомельської селищної військової адміністрації);

- проаналізувати інформаційне забезпечення в діяльності Гостомельської селищної військової адміністрації;

- визначити напрями вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні.

Об'єктом дослідження є інформаційне забезпечення діяльності органів публічної влади.

Предметом дослідження є процес інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні.

Базою дослідження є Гостомельська селищна військова адміністрація Бучанського району Київської області.

Під час написання кваліфікаційної роботи були використані спеціальні й загальнонаукові методи дослідження, зокрема порівняння, аналіз і синтез, системно-структурний аналіз, узагальнення тощо.

Інформаційною базою написання кваліфікаційної роботи стали фундаментальні положення науки публічного управління, узагальнені принципи та методи аналізу закономірностей розвитку місцевого самоврядування, а також праці зарубіжних та вітчизняних науковців з питань інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні.

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає в тому, що висновки та пропозиції можуть бути використані в освітньому та навчальному процесі, в управлінській діяльності органів місцевого самоврядування, в роботі місцевих органів виконавчої влади тощо.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

1.1. Роль та сучасні особливості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування

Серед актуальних сучасних завдань правової держави, які стоять на сьогодні перед країною і суспільством, важливим напрямком являється розвиток громадського управління, зокрема його економічні, історичні, політичні та соціальні складові. В контексті реалізації зазначених завдань потребують подальшого дослідження питання, які стосуються форм та способів інформаційного забезпечення органів публічної влади.

Умови розвитку конституційної демократії з соціально орієнтованою ринковою економікою та активно функціонуючими органами державної влади та адміністративними інститутами залежать від різноманітних факторів, у тому числі правових гарантій та регламентації виконання законодавства суб'єктами управління є вирішальною передумовою здійснення ефективного рекламно-прикладного інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Слід підкреслити, що саме інформаційне забезпечення має важливе значення для вирішення важливих регіональних проблем і реалізації принципу народовладдя.

В умовах активного процесу децентралізації органи місцевого самоврядування отримують все більше повноважень і можливостей для їх реалізації. Процес децентралізації спрямований на надання більшої кількості ресурсів органам місцевого самоврядування та мобілізацію внутрішніх резервів. На сучасному етапі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій діяльність органів місцевого самоврядування постійно вдосконалюється, з'являються нові інформаційні сервіси та покращується якість інформаційного забезпечення діяльності регіонів, міст, сіл і селищ. Ці зміни дозволять органам місцевого самоврядування ефективно вирішувати питання місцевого значення.

Для висвітлення діяльності роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування їх інформаційні служби повинні використовувати виробництво та публікацію інформації у таких форматах:

- Інформаційні бюлетені (спеціальні звіти), прес-релізи, огляди, збір інформації, експрес-інформація тощо.

- Організація прес-конференцій, брифінгів, інтерв'ю з органами державної влади та керівниками органів місцевого самоврядування для працівників національних та міжнародних ЗМІ.

- Підготовка та проведення телерадіопередач.

- Надання публікацій (виступів) у засобах масової інформації керівниками або іншими відповідальними особами органів як державної влади, так і органів місцевого самоврядування.

- Формування архівів, які включають інформацію щодо діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

- Розповсюдження службової інформації в інших формах, що відповідають законам України.

Рівень інформованості місцевих органів влади визначається певними показниками. Одним із основних показників є наявність комплексу нормативно-правових актів, що регулюють процеси отримання, обробки, використання та поширення інформації.

«Законодавчі акти, що складають нормативно-правову базу інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування можна розподілити на дві основні групи. Перша представлена документами, які регламентують загальну діяльність органів місцевого самоврядування, їх співробітників, встановлюють структуру й компетенцію рад та їх виконавчих органів, а саме законами України: «Про місцеве самоврядування в Україні» [35], «Про службу в органах місцевого самоврядування» [40], «Про статус депутатів місцевих рад» [41]. «До другої групи документів належать законодавчі акти, що регламентують інформаційні процеси та інформаційні відносини рад та їх виконавчих органів, основними з яких є закони України: «Про інформацію»

[33], «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації» [38], «Про Національну програму інформатизації» [36], «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [34], «Про електронні документи та електронний документообіг» [29], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [31], «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [37] тощо».

«Організація інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування регламентується також документами, які приймаються на регіональному та місцевому рівнях. На сьогодні здебільшого ці документи представлені програмами інформатизації, розробленими на підставі Законів України «Про Національну програму інформатизації» та «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [34].

Оцінюючи рівень розвитку нормативно-правової бази інформаційного забезпечення місцевих органів влади, виникають певні протиріччя. Нормативно-правових актів достатньо. Проте їх неузгодженість, відсутність нормативно-правових актів, що регламентують організаційно-технічні процеси роботи з інформацією, уніфікацію процедур підготовки та прийняття рішень керівниками ОМС, дослідження вимог щодо використання електронних інформаційних ресурсів та захисту інформації вказує на незавершеність нормативно-правової бази. Заходи щодо майбутнього вдосконалення включають систематизацію загальних положень інформаційного права (прийняття Закону України про інформацію), встановлення правил поводження з інформацією, формування інформаційних потоків, впровадження та використання інформаційних технологій (органами місцевого самоврядування на обласний рівень) розроблення та затвердження типових процедур здійснення інформаційного забезпечення).

Ці технології вже отримали подальший розвиток за кордоном і мають багаторічний і навіть столітній досвід взаємодії з владою та громадськістю. На

цій основі нині формуються нові форми та засоби залучення громадськості до вирішення наявних проблем у взаємодії з органами влади. Органи влади залучають громадськість для покращення своєї діяльності, особливо надання послуг населенню та вирішення окремих проблем громадян (наприклад, розгляд скарг). Зосереджуючись на цих нових формах співпраці, американський дослідник Джон Клейтон Томас виділяє п’ять основних форм залучення громадськості до вирішення проблем у взаємодії з органами влади:

- Представник контролюючого органу та центри громадської активності.
- Спільне створення та надання послуг.
- Волонтерська робота.
- Інституціоналізація ролі громадськості в процесі прийняття рішень.
- Структури захисту інтересів громадян.

Використання зазначених вище форм співпраці між державою та громадянами має сенс як для державних організацій, так і для державних органів та окремих громадян. Проте ми вважаємо, що участь громадськості повинна бути обмежена. Це пов’язано з залученням до вирішення питань лише компетентних громадян в тому чи іншому питанні, яке потребує вирішення та врахування їх думки в процесі прийняття рішення.

«Однією з причин, що впливає на зниження рівня інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування, є надання переваги одному джерелу інформації (вищі за ієрархією органи влади) та певне ігнорування інших, зокрема регіональних засобів масової інформації. Інформаційні потоки здебільшого складаються з директивної інформації. Наявність в них суспільної інформації обмежено» [25]. «Хоча треба відзначити тенденцію зросту обсягу інформації у вигляді звернень громадян протягом останнього десятиріччя. Цьому сприяє робота електронних приймалень. На сьогодні процедура одержання та опрацювання електронних звернень громадян є неврегульованою на законодавчому рівні. Перспективним заходом у цьому напрямі є внесення змін у закон України «Про звернення громадян» [32].

Особливої уваги потребує питання визначення обсягу розповсюдження інформації місцевого самоврядування. Занадто багато або замало інформації робить ділові рішення нудними та важкими. Інформаційні потоки мають бути розроблені відповідно до обов'язків місцевої влади та її основних завдань. Під час переходу до інформаційного суспільства місцевим органам влади важливо активно використовувати новітні технології. Комп'ютеризацію робочого місця, постійне оновлення інформації, розміщеної на власному веб-сайті, роботу електронних приймалень та впровадження системи електронного документообігу Рада та її виконавчі органи вважають обов'язковими для виконання чинного доручення.

Надання послуг електронного урядування через спеціалізовані веб-сайти, планування та проведення Інтернет-конференцій, онлайн-форумів тощо посилить відкритість і прозорість функцій місцевого самоврядування та дозволить проводити онлайн-опитування через зв'язки з місцевими громадами.

Для успішного виконання цих завдань працівники органів місцевого самоврядування повинні мати певний рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності. У цьому сенсі для органів місцевого самоврядування важливо проходити курси підвищення кваліфікації та проводити семінари та практичні заняття з інформатизації. Тобто реалізація вищевказаних заходів покращить рівень інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування, що, у свою чергу, вплине на реструктуризацію більш гнучких та ефективних операційних структур.

«На сучасному етапі одним із найбільш потужних інструментів функціонування органів публічної влади є імплементація сучасного інформаційного забезпечення, за допомогою якого стають можливими застосування інноваційних інструментів задля якісного обслуговування громадян; сприяючи підвищенню ефективності роботи та формування оптимізації, формалізації, та опис поточних процесів; оформлення документації; автоматизація організаційних процесів органів публічної влади, а також імплементація та супровід програмних продуктів» [19, с. 136-137].

Серед них, найбільш доцільними, на нашу думку, є:

- «асекурація системи управління сукупністю уявлень, понять, даних та як діяльність, що пов'язана із засобами збирання, реєстрації, передачі, зберігання, опрацювання та представлення інформації» [44];

- «частина державної діяльності з аналізу, планування та підготовки керівних рішень, котра являє собою безперебійний процес обробки та застосування інформації стосовно поточного стану діяльності системи державної виконавчої служби, яка реалізується за допомогою інформаційних засобів та методів, та сконцентрована на асекурацію відповідного функціонування системи державної виконавчої служби України» [23, с. 335];

- «ряд заходів для надання інформації, необхідної для національної діяльності, в державних установах з певною періодичністю на основі відповідних процедур».

- «сукупність імплементованих рішень стосовно обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм організації, де загальною метою інформаційного забезпечення являється актуальне подання потрібної та належної інформації для ухвалення державних рішень» [26, с. 20].

Отже, можна зробити висновок, що «переважно науковці розглядають поняття «інформаційне забезпечення» з двох точок зору: як діяльності, що пов'язана з опрацюванням інформації на всіх етапах її проходження аж до кінцевого результату, та як системи показників, які потрібні для визначення стану системи управління чи основою для визначення кращої альтернативи у процесі прийняття управлінського рішення» [24, с. 120].

Це свідчить про відсутність одноманітності в науковому середовищі щодо змісту поняття «інформаційне забезпечення», яке визначає сферу розгляду, щоб підкреслити його узагальнений характер. З наведеного тлумачення терміна «надання інформації» можна виділити такі загальні характеристики:

1) Мета – задоволення інформаційних потреб та забезпечення реалізації права органів влади на інформацію.

2) Ресурс – інформація, вид, якість, обсяг, структура, форма, тривалість і спосіб використання якої визначаються інформаційними потребами та правами органів влади.

3) Контент – це «безперервний процес, що складається з різних видів інформаційної діяльності в системі органу влади».

4) До способів належать створення, використання, дослідження, зберігання, захист, передача, обробка та знищення інформації в процесі діяльності органів державної влади.

5) Фінансові інвестиції забезпечують органи державної влади інформаційними системами, мережами, ресурсами та інформаційними технологіями, побудованими на основі використання сучасних комп'ютерних та комунікаційних технологій.

6) Заходи щодо здійснення інформаційного забезпечення складаються з комплексу нормативних, правових, організаційно-управлінських, науково-технічних та інших заходів.

Інформаційне середовище управління включає джерела інформації, організаційні інформаційні системи та об'єкти управління, які є користувачами інформаційних систем.

Функції інформаційного забезпечення функцій агентства повинні включати:

- Інформаційне забезпечення - проведення комплексу інформаційно-пропагандистських чи ідеологічних заходів.

- Захист інформації - допомагає вищим посадовим особам і державним органам в отриманні конфіденційної інформації (ресурсів і засобів), необхідної для проведення політичних операцій.

- Інформаційні послуги – функції спеціальних служб і структур щодо визначення та задоволення поточних інформаційних потреб органів місцевого самоврядування.

- Інформаційна підтримка – надання належної та кваліфікованої допомоги політичним лідерам та органам влади в доступі до необхідних інформаційних

ресурсів та засобів у зв’язку з вирішенням складних проблем та появою нових викликів у реалізації національної політики.

- Інформаційний вплив – систематична діяльність спеціальної інформації, яка позитивно або негативно впливає на різноманітні соціальні, економічні, політичні та військові об’єкти, процеси та явища з метою досягнення загальнодержавних політичних цілей, процесів поширення та застосування.

- Інформаційна боротьба – політичний конфлікт або конфлікт у вигляді комплексу дій, що здійснюються з використанням спеціальних методів і прийомів і з узгодженою метою, місцем і часом, спрямованих на отримання інформаційних привілеїв щодо складу дій.

- Інформаційний консалтинг - консультаційні послуги, формування експертних висновків, рекомендацій і пропозицій щодо вирішення проблем, що виникають у процесі взаємодії інформаційно-комунікаційних суб'єктів і цілей відповідними відомствами та органами державної влади.

- Інформаційна логістика – управління потоком інформації в процесі забезпечення здійснення політичної діяльності держави за допомогою матеріально-технічних засобів, фінансових, інформаційних та інших послуг з метою оптимізації.

«Цимбалюк А. В., Гавловський В., Гриценко В. та ін. групують функції інформаційного забезпечення органів публічної влади за основними напрямами роботи з управлінською інформацією» (Рис. 1. 1.) [43, с. 137]. «Саме ці функції на практиці виконують більшість підрозділів органів публічної влади».

Рис. 1.1. Основні функції інформаційного забезпечення органів публічної влади за основними напрямами роботи з управлінською інформацією

Джерело: побудовано автором за даними [43].

Втім, для проведення більш детальної роботи з інформування про діяльність органів влади, формування іміджу та взаємодії з громадськістю у структурі влади створені спеціальні відділи, які можуть мати різні організаційні форми. Наприклад, служба новин , служба управління інформацією, зв'язки з громадськістю, інформація та інформаційно-аналітичний менеджмент, консалтингове обладнання, сектор інформатизації та комп'ютеризації та ін.

Механізми інформаційної взаємодії реалізуються за допомогою інформаційної інфраструктури та засобів зв'язку для передачі інформації. Основні механізми взаємодії наведено в Додатку А.

Головні етапи процесу інформаційного забезпечення діяльності органів влади на місцевому рівні відображені на Рисунку 1.2. [7].

«Наша держава продовжує імплементувати європейські стандарти відкритості та прозорості в діяльності органів публічної влади на місцях. Де кардинальним кроком на даному векторі руху стало прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI» [28]. Асекурація прозорості доступу до публічної інформації не можливо реалізувати без застосування інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ).

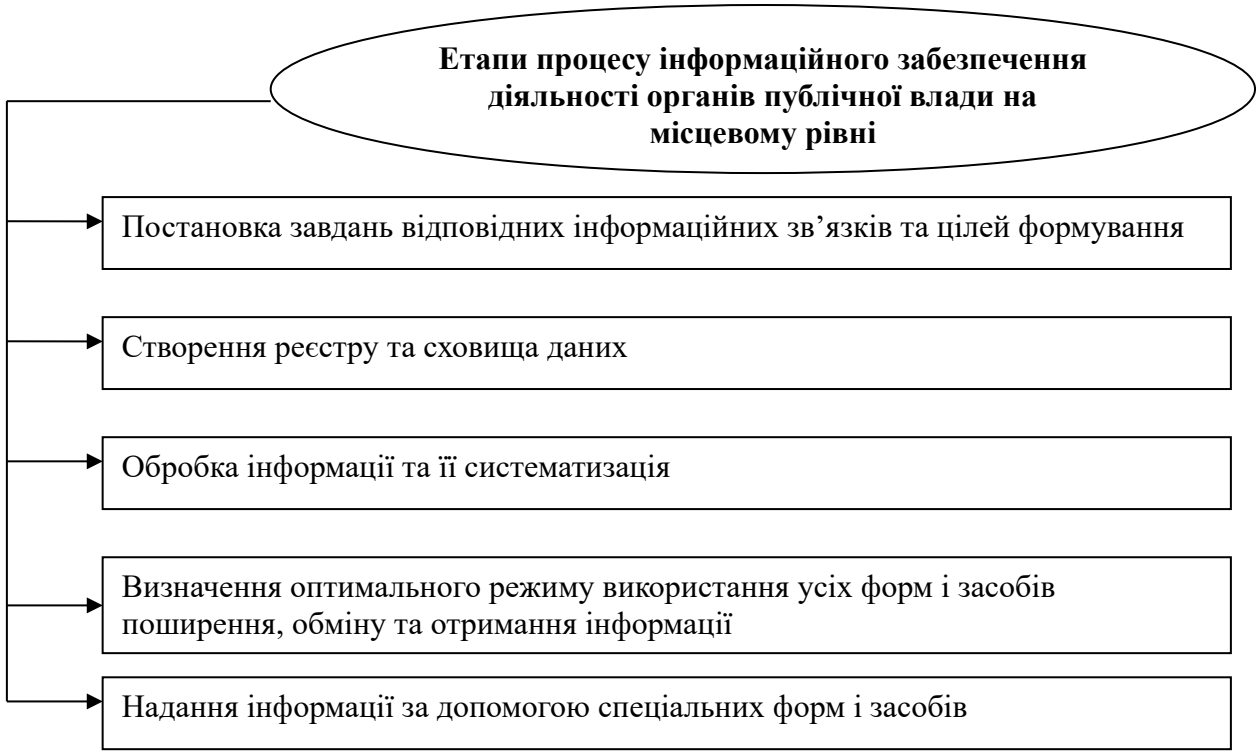

Рис. 1.2. Основні етапи процесу інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влад на місцевому рівні

Джерело: побудовано автором за даними [7].

В результаті інформаційний та комунікаційних технологій в 19 столітті, в епоху глобальних змін відбувається рух до інформаційного суспільства, в якому інформація та знання відіграють важливу роль. З іншого боку, інформаційне суспільство змінює свої ролі та функції, змінюючи сучасні політичні реалії та процеси управління. Зусилля України щодо приєднання до європейської культури державного управління не можуть ігнорувати основні напрямки реформування державного управління в країнах Європейського Співтовариства та світовий досвід країн у цій сфері, але приватний сектор не завжди має найновіший рівень послуг, якості та ефективність.

«Оскільки державне управління являється політичним процесом досягнення громадського консенсусу, примирення цінностей, котрі взаємно конфліктують, задля здобуття свободи й рівності, справедливості й ефективності» [6]. Тому спочатку на державному рівні необхідно розробити

політичні цілі, які далі визначають завдання, враховуючи національний інтерес і можливість його реалізації владою, реалізація якого потребує управлінських рішень керівників держави. Необхідною умовою є надання відповідних державних послуг установам і організаціям, або громадянам, підприємствам та іншим державним органам і установам. Тому на етапі сучасних трансформаційних процесів та доступності ІКТ залишається проблемою пошук ефективних засобів формування відкритої та прозорої влади.

«Прикладом таких інструментів являється електронне урядування [17], що асекурує нові форми комунікації між громадянами, бізнесом і владою, безперешкодний доступ до публічної інформації та сприяє участі громадян у виробленні й упровадженні державної політики. Сучасна держава вже не має управляти суспільством з позицій командно-адміністративної системи, а має надавати йому послуги як звичайна бізнес-організація. Громадяни у відносинах з органами публічної влади являються споживачами державних інформаційних послуг та державних інформаційних ресурсів» [14].

Таким чином, інформаційне забезпечення публічної адміністрації на рівні місцевого самоврядування означає особливий вид інформаційної діяльності підрозділів державних установ на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які дозволяють збирати, обробляти та аналізувати інформацію з метою збору даних, виконання адміністративних рішень та надання адміністративних послуг.

1.2. Зарубіжний досвід інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади та можливості його використання в Україні

Зарубіжні країни мають багатий досвід дослідження теорії та практики вирішення проблем ефективності та інформатизації, що викликає постійний інтерес для нашої країни. Термін «ефективність влади» дуже широкий і не дуже точний. Наразі серед державних службовців та дослідників немає єдиної думки

щодо визначення ефективності діяльності держави та місцевого самоврядування. Проте в принципі термін «ефективність влади» включає економічну, соціальну чи політико-правову ефективність управління, боротьби з корупцією, вирішення соціальних проблем і використання своєї влади на благо особистості та суспільства, включає здатність держави забезпечувати ці потреби.

Як правило, у показниках ефективності згадується демократична політична система. Під час розрахунків Світовий банк реконструкції та розвитку враховує шість ключових показників, які відображають ефективність національних адміністрацій. Верховенство права, якість права, ефективність роботи уряду та боротьба з корупцією, державна звітність, громадська думка та підзвітність державних установ, політична стабільність та відмова від насильства.

«Найчастіше ефективність розглядають у широкому і вузькому значенні. У широкому розумінні під ефективністю розуміють місце і роль, яку відіграє та чи інша держава у субрегіональному масштабі або у глобальному світі. Щодо рівня розвитку, то чим більша економічна потужність держави, то більше є підстав вести розмову про ефективність системи управління» [24].

Інколи в якості показників ефективності управління використовують реформи в соціально-економічній сфері та темпи економічного розвитку. Форсований економічний розвиток за історично короткий проміжок часу є вірною ознакою якості господарювання. Якщо за деякими показниками країна входить до 20 кращих країн світу, то це дає підстави говорити про ефективність національної політики та державного управління.

«Із загальних показників ефективності управління в тій чи іншій державі використовуються такі досить загальні показники, як конкурентоспроможність держави на світовому ринку і місце країни в ряді інших країн. До таких показників відноситься також динаміка демографічних показників [21], рівень і якість життя громадян, міра їх соціальної захищеності» [15].

Розглянуті питання не обмежуються аналізом загальних критеріїв ефективності. Крім того, застосовуються спеціальні критерії для кожної сфери управління, наприклад, економічна, політична та соціальна.

Оскільки метою державної влади в багатьох країнах є служіння людям, найважливішим критерієм ефективності є задоволеність населення діями влади. Цей показник вимірює скарги громадян і взаємодію з органами влади.

Про якість роботи органів державної влади та місцевого самоврядування можна судити з того, на що і як часто скаржаться люди. Скарги є досить об’єктивним показником того, наскільки добре функціонує влада.

«Щодо конкретних показників ефективності державного управління та місцевого самоврядування, то використовуються і більш певні підходи та показники, які відображають роботу окремих службовців, цілих відділів та служб. Наприклад, у Франції органи державного управління ставили питання про ефективність роботи паспортної служби, яка зайнята видачею паспортів своїм громадянам. З метою оцінювання роботи даної служби керівництво вирішило з'ясувати, скільки ж разів люди відвідували паспортну службу, щоб отримати паспорт. Виїзд на адреси громадян, які отримували паспорти, показав, що деякі приїжджали по три, чотири, а іноді й по п’ять разів. Причини багаторазових приїздів були різні. При здачі документів на оформлення паспорта виявлялося, що в наявності є не всі необхідні документи або не всі оформлені правильно. Це змушувало привозити потрібні папери ще раз. Деякі мали потребу приїжджати ще раз і не раз тому, що працівники паспортної служби не вкладалися у відведений для оформлення паспорту термін» [21].

Для громадян третє та наступні візити були пов’язані з додатковою втратою робочого часу, позаплановими витратами на відрядження та нервовим стресом. Такі випадки вважаються ознаками неефективності роботи окремих співробітників і паспортних операцій загалом у кожній країні. Для вирішення цієї проблеми будуть вжиті наступні заходи. Щоб громадяни не приїжджали далі, важливо спочатку якомога вичерпніше проінформувати їх про те, які документи вони повинні подати для оформлення паспорта та інших документів.

Ця інформація має бути загальнодоступною. В Інтернеті, на спеціальних стендах та в засобах масової інформації.

Якщо працівники не справляються з навантаженням і громадяни не отримують паспорти вчасно, керівництво найме додаткових працівників для забезпечення своєчасної видачі паспортів. Цікаво й те, що керівництво розраховує вартість послуги, щоб підвищити оперативність роботи паспортного сервісу. Для цього підраховуються всі витрати, пов'язані з оформленням паспорта (витратні матеріали, зарплата співробітників тощо) і розділяється ця сума на кількість виданих паспортів за місяць або рік, щоб визначити ціну послуги. Це важливо для більш точного бюджету витрат, пов'язаних з оформленням паспорта.

Отже, для ефективного управління необхідна розробка моделі розрахунку вартості конкретних послуг, тобто конкретної моделі функціонування державних установ.

У 21 сторіччі майже всі цивілізовані держави розробили або проекти, або програми «e - Country». Особливо варто відмітити, що найважливішим елементом даних проектів є «Електронне урядування» (e - Government) (Рис. 1.3.).

На початку 2000 рр. видатне британське видання The Guardian виступило з громадянською ініціативою, під назвою Free Our Data (Вільна інформація), у якій розкривалися дані державних картографічних агенцій. Кульмінацією цих трирічних зусиль громадян став публічний випуск бази даних Ordnance Survey. Усі матеріали, опубліковані в рамках цієї ініціативи, доступні всім громадянам країни до того, як вони були використані в комерційних цілях. Але суть того, що відбувалося, полягала в тому, що увага британської громадськості була привернута до питань відкритості та доступу до державних даних.

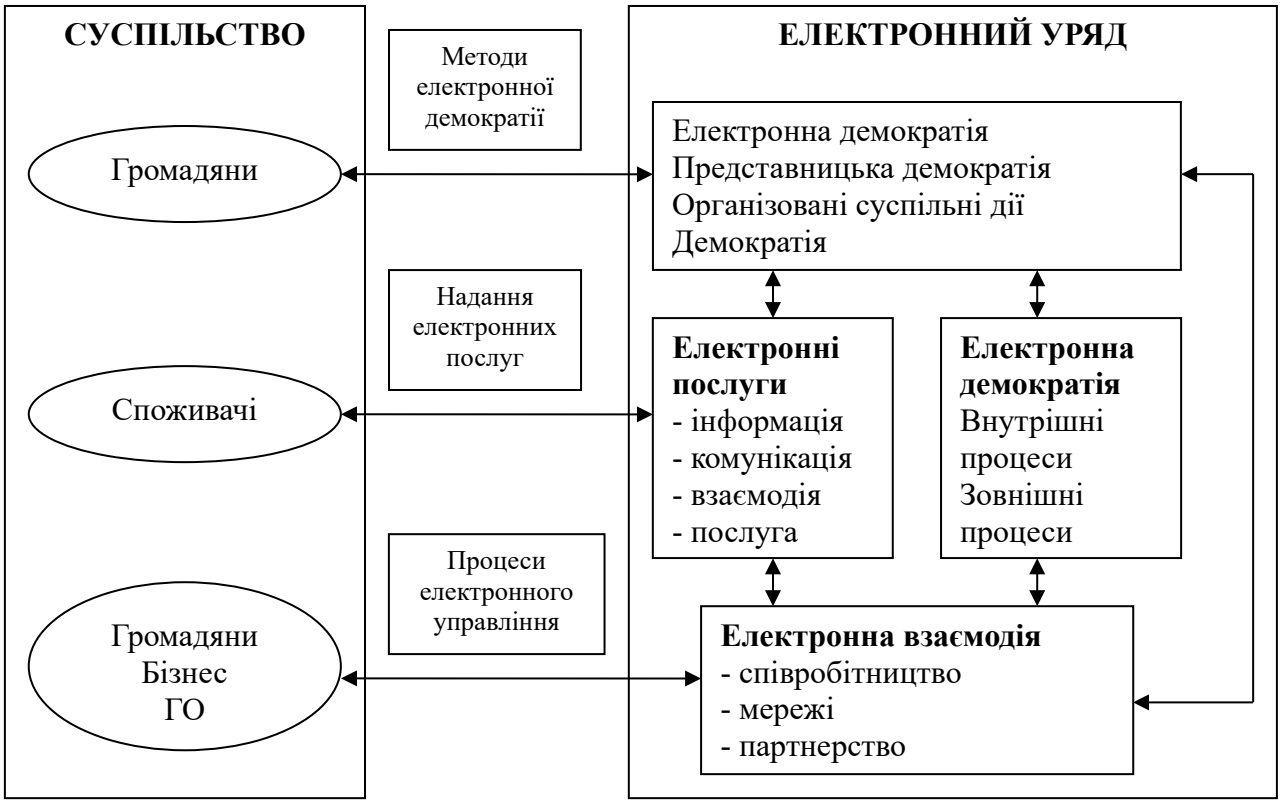

Рис.1.3. Модель е-уряду

Джерело: побудовано автором

«Причому головною зацікавленою особою у відкритті доступу до державних інформаційних ресурсів стали органи державної влади Великої Британії. Після цього був сформований портал data.gov.uk, на якому на даний момент зосереджено відкриті дані (стадія β-версії)» [4]. Причому підкреслимо, що результатом прояву державної діяльності стало розміщення даних на порталах, набору додатків, створених на основі представлених відкритих даних, представлення технологій взаємодії з категоріями громадян, які беруть участь у закупівлі інформаційних ресурсів, веденні блогів, форумів тощо.

Викладені у відкритій мережі матеріали значно полегшують доступ простих громадян до інформації. Наприклад, сайт Transport for London вказує тривалість поїздки в громадському транспорті, що дозволяє проекту «Where can I live?» допомагати населенню обирати зручне місце для проживання, виходячи

не тільки ціни на житло, а й доступність транспортну в тому чи іншому кварталі/районі.

Уряд Великобританії продовжує працювати в цьому напрямку: включають громадські організації, які готові на рівних взаємодіяти з державними установами (прикладом громадської організації є Фундація «Відкриті знання»; проект реалізовувався в рамках Головного товариства). Тепер усі громадяни можуть подавати нові проекти, використовуючи дані з усіх органів влади на веб-сайті data.gov.uk.

У сучасному цивілізованому світі добре працює концепція електронного урядування. Цей проект може бути реалізований лише в інформаційному суспільстві з використанням ІТ-технологій і, що важливо, у відкритому громадянському суспільстві з цінними громадянськими цілями. Зараз електронний уряд розвивається на різних рівнях у різних державах. Лідерами розвитку електронного уряду є США, Велика Британія та Сінгапур. Країни африканського континенту, що розвиваються, явно аутсайдери.

«У Сполучених Штатах Америки як електронний уряд виступають федеральні інформаційні системи, які здійснюють взаємодію Уряду з громадянами, з неурядовими організаціями та спільнотами. Основи електронного уряду США були закладені формуванням та функціонуванням www.data.gov» [5]. Особливість даного порталу полягає в тому, що його формування та розвиток відбувається лише за допомогою адміністративного на державних службовців.

Наприклад, у 2009 році всім органам державної влади було наказано оприлюднити всю цінну інформацію. Цей портал пропонував широкий вибір корисних програм для користувачів.

Робоча група з електронного урядування включала близько 90 державних службовців, які працювали в організаціях приблизно в 50 штатах. Діяльність робочої групи базувалась на «Стратегії електронного урядування».

Цільова група з електронного урядування визначала ключові проблеми для федерального уряду, які можна було вирішити за допомогою підходів електронного урядування та електронного бізнесу.

Перевірка діяльності робочої групи показала, що основними перешкодами для створення електронного урядування, орієнтованого на громадянина, є збіг та дублювання видів функцій та діяльності в різних державних органах.

Наприклад, у 2010 році було виявлено, що 22 із 30 функцій виконували міністерства, при цьому кожне міністерство виконувало в середньому 19 різних функцій. Така ситуація призвела до створення багатьох дублікатів звітів, що вимагало відвідування десятків або навіть сотень веб-сайтів і звернення до сотень кол-центрів для обслуговування.

В сучасних умовах американські органи влади в своїй діяльності в контексті електронного урядування [7-9] використовують такі базові принципи:

- Ціль – це люди, а не бюрократи.
- Конкретні результати дій електронного урядування.
- Інноваційні можливості в розвитку.

Електронне урядування є необхідним елементом діяльності органів державної влади, оскільки першими користувачами IT-технологій є державні службовці.

Основними причинами, що гальмують подальший розвиток IT-технологій у державному управлінні, є такі.

1) Для державних установ важлива самооцінка та самоаналіз без урахування цивільних потреб.

2) Державні службовці переважно використовують інформаційні технології, такі як друкарські машинки та калькулятори, але не для прийняття бізнес-рішень.

3) Урядовці вважають, що не варто вкладати кошти в розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, оскільки інформаційні технології становлять загрозу для їхніх керівних позицій.

4) Більшість державних органів не організовують власних функцій взаємодії потоків інформації.

Наразі американський уряд рекомендує організовувати спільну діяльність усіх державних організацій з використанням найрізноманітніших форматів, включаючи формат електронного надання, формат електронних грантів, формат електронного регулювання та формат електронних підписів. Ми підтримуємо цільову проектну діяльність.

На прикладі США робимо висновок, що форма електронного уряду включає в себе вимоги до власної діяльності, тобто зорієнтована більше на задоволення потреб зовнішніх користувачів, а не на власні внутрішні потреби управління.

У 21 столітті цивілізовані країни світу запровадили поняття глобалізації та послідовно розвивають інформаційне суспільство. Наукове співтовариство вже починає краще розуміти, що таке інформаційне суспільство. Визначено низку категорій, які складають розвинене інформаційне суспільство.

– Вирішальна роль інформаційних ресурсів і когнітивних елементів у соціальних системах.

– Глобальний інформаційний простір.

– Економічне зростання, в першу чергу, забезпечується інформаційно-комунікаційними технологіями.

- Освітні ресурси суспільства характеризуються високим професійним і культурним рівнем.

Наука вивчає різні підходи до проблеми побудови інформаційного суспільства, які залежать від особливостей політичного, економічного та соціального життя держави, національного духу.

У європейських країнах проект «Технології становлення та розвитку інформаційного суспільства» сформульовано як 5-й рамковий план

інформаційних досліджень. Однак, перший рік реалізації проектної діяльності було визнано незадовільним.

Європейська комісія розробила новий програмний матеріал під назвою «Електронна Європа». Його метою було створення інформаційно орієнтованого єдиного міжурядового суспільства.

Основними завданнями «Електронної Європи» є:

- Проектування інфраструктури інформаційно-комунікаційного простору.

- Безкоштовний вхід до цієї зони для всіх зацікавлених користувачів.

- Нормативно-правове забезпечення інформаційних проектів: «Мультимедійні комунікації», «Електронна комерція», «Захист договорів».

- Ефективне функціонування електронного урядування в різних його формах.

- Підвищення професіоналізму, освіти та кваліфікації всіх громадян.

- Формування та підтримка глобальної мережі Європейського Союзу.

На сьогодні на міжнародному рівні накопичено значний досвід застосування ІТ-технологій у державному управлінні, який здійснюють найкращі та найавторитетніші міжнародні інституції. Електронне урядування базується на трьох основах: економічній, соціальній та державній.

Для впровадження європейського досвіду необхідно спиратися на принципи впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у державне управління:

- Основою економіки мають бути наукоємні галузі, а не важка промисловість.

- Пріоритети інформаційної інфраструктури.

- Використання результатів науково-технічної революції.

- Бюджетне фінансування інформаційної діяльності.

Тому інформаційна підтримка та інформаційне забезпечення державного управління можливе лише в рамках спільної діяльності держави, громадських установ, компаній та громадян. Переймання європейського досвіду потребує опори на принципи впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у

державне управління: основою економіки мають бути наукоємні галузі, а не важка промисловість; пріоритети інформаційної інфраструктури; використання досягнень науково-технічного прогресу; бюджетне фінансування інформаційної діяльності тощо.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

2.1. Дослідження практики використання сучасного інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування (на прикладі Гостомельської селищної військової адміністрації)

Згідно Закону України «Про національну програму інформатизації» [36] «національна програма інформатизації - це комплекс завдань, програм, проектів, робіт з інформатизації, спрямованих на розвиток інформаційного суспільства шляхом концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу держави, координації діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності» [36].

«Національна програма інформатизації спрямована на забезпечення: організації інформаційної взаємодії державних органів та органів місцевого самоврядування за допомогою електронного документообігу та створення систем інформаційної та аналітичної підтримки діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування» [36].

«Регіональні програми, проекти, роботи з інформатизації, що розробляються місцевими органами виконавчої влади, приймаються та

виконуються за погодженням з генеральним замовником. При формуванні регіональних програм інформатизації враховуються регіональні особливості загальнодержавних проектів інформатизації державних органів, регіональні аспекти галузевих програм інформатизації, програм соціально-економічного розвитку регіону та програм інформатизації органів місцевого самоврядування» [36].

«Формування та виконання програм, проектів, робіт з інформатизації органів місцевого самоврядування здійснюється у порядку, встановленому для регіональних програм, проектів, робіт з інформатизації» [36].

«Програми, проекти, роботи з інформатизації органів місцевого самоврядування формуються цими органами з урахуванням основних завдань Національної програми інформатизації, приймаються та виконуються за погодженням з генеральним замовником» [36].

«Виконавці проектів, робіт з інформатизації, що виконуються як складові програм інформатизації органів місцевого самоврядування, визначаються відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель» [36].

«Фінансування реалізації програм, проектів, робіт з інформатизації органів місцевого самоврядування здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством» [36].

Оцінюючи інформатизацію як процес, що сприяє зростанню ефективності у соціальній, виробничій, комерційній та управлінській сферах життєдіяльності суспільства, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати політику, яка направлена на:

- Створення єдиного інформаційного поля як частини міського, регіонального та українського інформаційного простору.

- Інформатизація діяльності місцевого самоврядування.

- Розширення та вдосконалення інфраструктури інформатизації.

- Допомога органам місцевого самоврядування у створенні локальних інформаційних систем.

- Надавати відповідні інформаційні послуги громадськості та забезпечити конституційне право на інформацію.

- Допомога підприємствам у побудові інформаційних систем підприємства та комп'ютеризації виробничо-комерційної діяльності.

- Підтримка компаній і організацій, що спеціалізуються в галузі інформаційних технологій.

Інформатизація діяльності місцевого самоврядування враховує сучасні інформаційні технології та спрямована на підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології стрімко розвиваються в усьому світі, впроваджуючи нові ідеї та просуваючись до нових можливостей і засобів комунікації. Щоб надавати якісні послуги та задовольняти потреби населення, ми повинні відмовитися від застарілих методів обробки інформації та реагувати на сучасні потреби. Однією з таких важливих змін є впровадження електронного документообігу. Перехід на електронний документообіг суттєво скорочує час виконання дій, не пов'язаних з обслуговуванням громадян, таких як автоматична реєстрація документів, моніторинг документообігу, контроль виконання документів.

«Запровадження систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування допомагає поліпшити прийняття управлінських рішень, прискорити взаємодію між органами влади, зробити обробку інформації більш якісною та швидкою. На жаль, наразі існує багато проблем на шляху до успішного використання системи електронного документообігу в Україні, які пов'язані, перш за все, із відсутністю ефективного механізму його впровадження, дотриманням принципів сумісності, налагодженням системи електронної взаємодії між органами влади і органами місцевого самоврядування, відповідністю технічної та технологічної баз сучасним потребам» [1].

У сучасних органах виконавчої влади та місцевих радах відсутня централізація надання та виконання інформаційних завдань, а важливі завдання та функції в цьому напрямку розподілені між кількома структурними підрозділами. Як правило, до цього переліку входять головне управління, управління преси, управління скарг громадян та організаційне управління. Крім того, майже всі організаційні підрозділи органів місцевого самоврядування проводять опитування, аналізують інформацію та готують матеріали для прийняття управлінських рішень.

Відповідно до чинного законодавства на рівні адміністративних областей державна влада в Україні представлена трьома органами: органами місцевого самоврядування, місцевими радами та місцевими (сільськими, селищними, сільськими) радами.

Дослідження теми кваліфікаційної роботи проводилось на базі Гостомельської селищної військової адміністрації, яка була утворена внаслідок введення воєнного стану в країні на території, на якій велися бойові дії на базі Гостомельської селищної об'єднаної територіальної громади. Так, «12 червня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв 24 розпорядження щодо визначення адміністративних центрів та затвердження територій громад областей. В результаті в країні було створено 1469 територіальних громад (в т.ч. 31 територіальна громада на непідконтрольній території в межах Донецької та Луганської областей)».

«Гостомельська селищна об'єднана територіальна громада була утворена з 4 населених пунктів (село Горенка, селище міського типу Гостомель – адміністративний центр, село Мощун, село Озера) площею 66,5 кв.м. (Рис. 2.1.) чисельністю населення – 28649 осіб» [13].

«Гостомельська селищна військова адміністрація Бучанського району Київської області створена 24.03.2022 р., діяльність якої регулюється Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [39]. Згідного даного Закону «на територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції [18] та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням

запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи - військові адміністрації» [39].

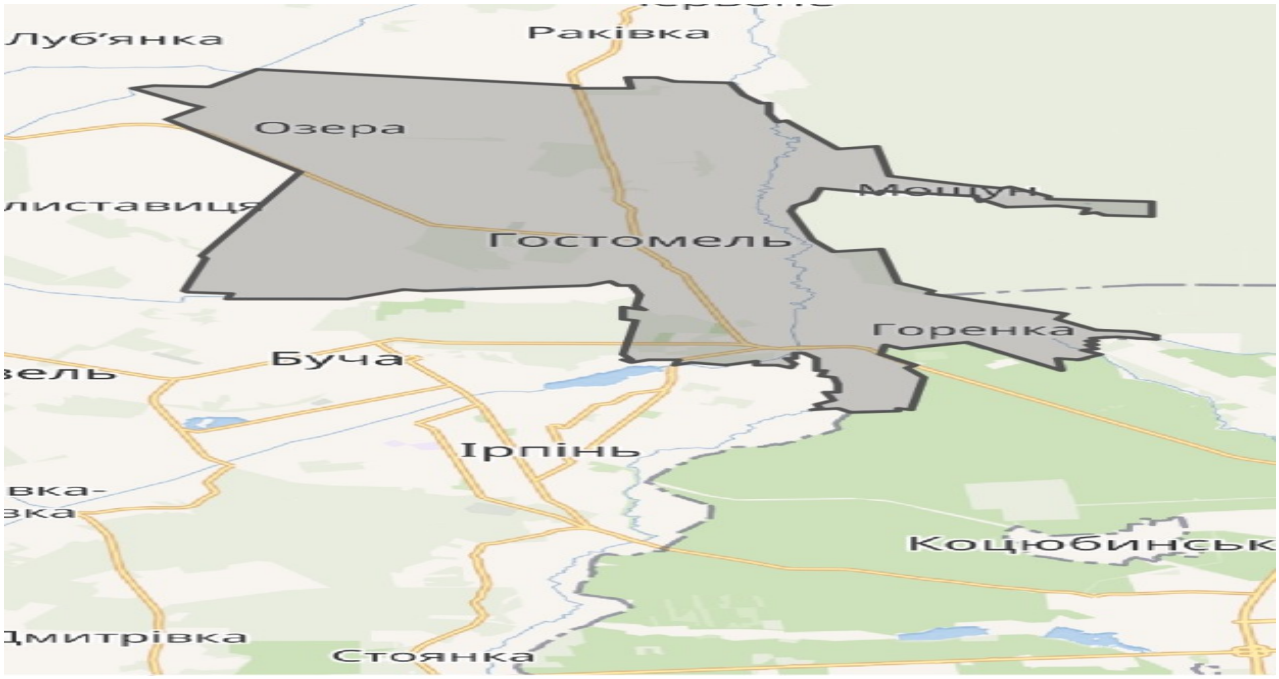

Рис. 2.1. Територіальне розміщення Гостомельської селищної об'єднаної територіальної громади Бучанського району Київської області

Джерело: побудовано автором за даними [11].

«Рішення про утворення військових адміністрацій приймається Президентом України за поданням обласних державних адміністрацій або військового командування. Військові адміністрації населених пунктів утворюються в межах територій територіальних громад, у яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи, та/або сільські, селищні, міські голови не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження» [39].

«Військову адміністрацію населеного пункту (населених пунктів) очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за пропозицією Генерального штабу Збройних Сил України або

відповідної обласної державної адміністрації» [39]. Начальником Гостомельської селищної військової адміністрації є Смаль Сергій Валентинович. Керівництво Гостомельської селищної військової адміністрації позначено на рис. 2.2.

Згідно з дослідженням, основні сучасні інформаційні технології, що безпосередньо стосуються сфери місцевого самоврядування, мають таку конфігурацію:

1. Технології розповсюдження інформації (веб-сайти) надають різноманітні можливості для поширення інформації за допомогою зручної навігації, пошуку та масового вільного відтворення. Інформація відображається своєчасно та є доступною 24 години на добу для моніторингу законодавчих дій та муніципальних рішень, надаючи громадськості та спеціальним органам можливість швидко отримувати різноманітну статистичну, аналітичну та методологічну інформацію. Це ідеальне середовище для поширення інформації. Для цього існують спеціальні «Методичні рекомендації щодо порядку розміщення, надання та оновлення інформації на веб-серверах територіальних управлінь України», що затверджені Держкомзв'язком України.

Рис. 2.2. Керівництво Гостомельської селищної військової адміністрації

Джерело: побудовано автором за даними [10].

2. Технології розповсюдження інформації (групи новин, списки розсилки) дозволяють швидко поширювати конкретну інформацію серед великих аудиторій з мінімальними витратами. Це ідеальне середовище для доведення до мешканців рішень місцевої влади з рекламною метою.

3. Технології обміну інформацією (електронна пошта, форуми, чат, відео- та аудіоконференції) забезпечують постійні високошвидкісні інформаційні канали, які забезпечують двосторонній обмін інформацією між великою кількістю учасників. Це ідеальне середовище для обох сторін. Обговорення рішень місцевого самоврядування та їх всебічне оприлюднення.

Практика показує, що сьогодні всі сучасні інформаційні технології об'єднані під єдине загальне поняття електронного урядування, і його поява є закономірним продовженням розвитку сучасних інформаційних технологій у сфері державного та місцевого управління, що свідчить про результат. У класичному вигляді модель побудови електронного уряду можна виразити у вигляді чотирьох послідовних етапів.

1. Створення єдиного порталу, який містить різноманітні інформаційні ресурси, розміщені на окремому сервері та доступні громадянам цілодобово.

2. Надання зворотного зв'язку. Це не лише надання громадянам можливості отримати різноманітні довідки та інформацію, але й можливість ознайомитися з різноманітними аналітичними матеріалами та новинами про діяльність окремих органів управління. На даному етапі мета – надати громадянам можливість заповнювати різні електронні документи, щоб полегшити такі процедури, як сплата податків, отримання ліцензій та реєстрація.

3. Налагодження діалогу між представниками органів державної влади та місцевого самоврядування та громадськістю в режимі реального часу, поява платних сервісів державним структурам та регіональних порталів, які поєднують державні послуги з послугами недержавного сектору.

4. Зміна уряду. Це побудова електронної інфраструктури державного управління на основі єдиних стандартів і надання державним порталам статусу єдиної точки доступу до всіх послуг як для громадян, так і для бізнесу. На цьому етапі інтерактивність інформаційних ресурсів буде суттєво збільшена, що дозволить громадянам бути більш активно залученими до процесів прийняття державних рішень.

Інформаційний потік зазвичай складається з спрямованої інформації. Доступною є обмежена публічна інформація. Однак слід зазначити, що в останні роки кількість інформації у вигляді звернень населення має тенденцію до збільшення. Цьому сприяє робота електронної реєстратури. Наразі процедури прийому та розгляду електронних звернень громадян не врегульовані на законодавчому рівні. Тому, на нашу думку, сталий розвиток селища Гостомель можна досягти через «розумні громади» та розумні рішення (Рис. 2.3.).

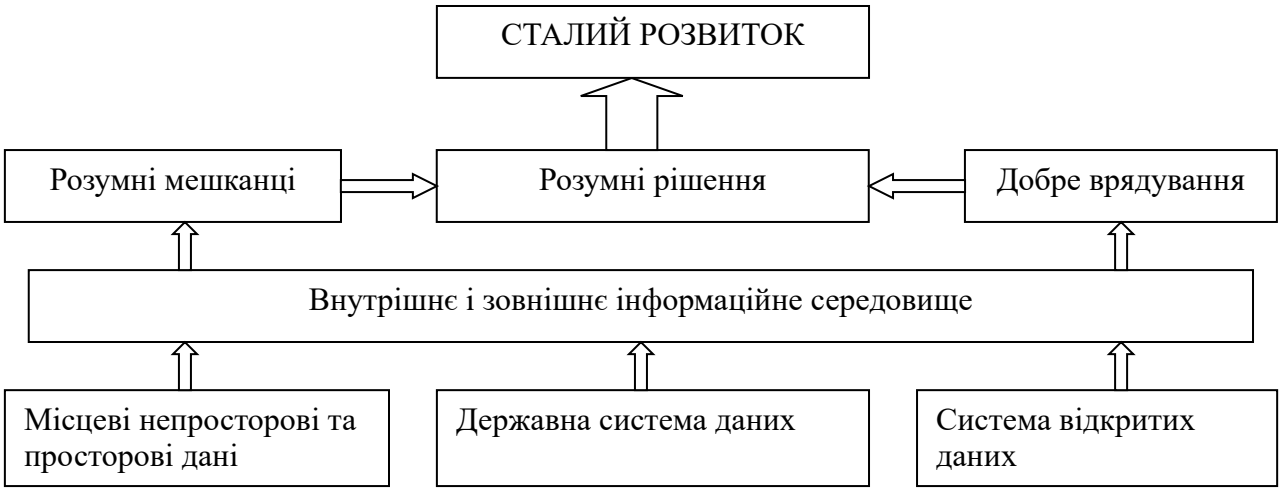

Рис. 2.3. Інформаційне представлення сталого розвитку селища Гостомель

Джерело: побудовано автором.

Особливої уваги потребує питання визначення обсягу розповсюдження інформації місцевого самоврядування. Занадто багато або замало інформації робить ділові рішення нудними та важкими. Інформаційні потоки мають бути розроблені відповідно до обов'язків місцевої влади та її основних завдань.

Аналіз регіональних особливостей дозволяє говорити про необхідність унікальної української моделі розвитку місцевого самоврядування в селищі Гостомель. Це може базуватися на принципі децентралізації влади (табл.2.1.).

Для правильного вирішення проблеми необхідно дотримання певних умов, серед яких:

- Проблеми повинні бути належним чином зафіксовані.

- Про проблеми необхідно своєчасно повідомляти відповідальним сторонам.

- Необхідно розглянути питання протягом встановленого періоду часу та прийняти раціональне рішення після розгляду.

- Громадянам (або групам громадян), які звернулися до органів місцевого самоврядування, невідкладно повідомляти про прийняте рішення.

- Рішення передається відповідному виконавцю, який повинен його виконати.

- За результатами виконання рішень необхідно готувати звіти (забезпечувати механізми зворотного зв'язку та відповідальність за неналежне виконання).

Таблиця 2.1.

Порівняльна характеристика побудови Електронного уряду

Підхід 1	Підхід 2
Централізована інтеграція (придатна для високоінформатизованих країн)	Децентралізована інтеграція (підходить для країн, де розвиток інфосфери знаходиться на ранніх стадіях)
Створення національного інформаційно-комунікаційного порталу	Місцевий проект під назвою «Електронне місто», який об'єднує органи місцевого самоврядування та громадян у точках колективного доступу та збирає інформацію для прийняття управлінських рішень
Збагачення інформаційних ресурсів національних установ (основні нормативні документи, звіти про діяльність тощо)	Впровадження додаткових послуг – встановлення експертних систем
Додаткові послуги впровадження електронної обробки документів, оплата послуг, тощо)	Адаптація регіональних систем
Залучення громадськості до обговорення адміністративних питань	Інтеграція регіональних систем у національні системи

Таким чином, високий рівень інформатизації суспільства, на який впливає, зокрема, рівень розвитку самого Інтернету, є дуже важливою передумовою для реалізації громадянами своїх прав, але це не єдина передумова. Ще одна проблема в Україні – відсутність ефективного механізму відновлення прав. Скарги мешканців до органів місцевої влади займають багато часу та спричиняють великі незручності (великі черги, постійно зайняті телефони, зазвичай потребують численні виїзди на місця для вирішення питань), відсутність впевненості в тому, що проблема буде вирішена в правильному напрямку і в потрібний час тощо). Це все «перепони», які громадяни повинні подолати, щоб реалізувати свої конституційні права.

2.2. Аналіз інформаційного забезпечення діяльності Гостомельської селищної військової адміністрації

Ефективність інформаційного забезпечення залежить від відповідності його сукупності цілей, стратегіям, які прийняті та механізму розподілу мінімальних необхідних ресурсів. У зв’язку з цим, аналіз управління повинен бути добре обдуманим та найважливішим інформаційно-утворюючим елементом всієї системи.

Аналіз інформаційного забезпечення Гостомельської селищної військової адміністрації можна здійснити за такими етапами:

1. Аналіз організаційно-правового забезпечення інформаційних систем управління.

2. Аналіз цілісності об’єктів управління інформацією.

3. Аналіз ефективності систем цілепокладання.

4. Аналіз внутрішньої ефективності організацій інформаційного забезпечення місцевого самоврядування.

5. Визначення ступеня раціональності розподілу завдань, прав і відповідальності між різними частинам структури.

Етап 1. Аналіз організаційно – регламентуючого забезпечення системи управління інформаційного забезпечення. Перераховані документи в Таблиці 2.2. є основою для інформаційного забезпечення Гостомельської селищної військової адміністрації.

Етап 2. Аналіз цілісності об'єкта управління інформаційним забезпеченням. Оцінка ступеня взаємозв'язку та взаємообумовленості підрозділів Гостомельської селищної військової адміністрації повинна забезпечувати їхній взаємозв'язок з метою досягнення мети проведеного аналізу. Довгостроковою метою чи стратегічним баченням діяльності Гостомельської селищної військової адміністрації є забезпечення населення якісними послугами. Організація ефективної діяльності в контексті надання послуг є короткостроковою метою.

Таблиця 2.2.

Класифікація нормативно-методичних документів, якими в своїй діяльності керується Гостомельська селищна військова адміністрація

Тип документа	**Вид документа**
Нормативно-довідкові	Господарський кодекс Закон України «Про правовий режим воєнного стану»
Організаційно-розпорядчі	Правила внутрішнього розпорядку Штатний розклад
Організаційно-регламентуючі	Положення про відділи Посадові інструкції
Організаційні – методичні	Положення про системи оплати праці Інструкція про дотримання правил техніки безпеки
Економічні	Положення про преміювання

Етап 3. Аналіз ефективності системи цілепокладання. Для кожного структурного підрозділу показниками ефективності роботи може бути: управління документообігом, реалізація соціальних програм, управління майном, ефективність облікової політики, ефективність програм тощо. Ми зібрали інформацію про показники, надані кожному організаційному відділу, що призвело до даних про продуктивність відділу та показники цільових показників. Висновки вказують на наявні недоліки в системі цілепокладання адміністрації. Як наслідок, структурний відділ недостатньо ефективно виконує

свої завдання. Така ситуація може бути пов’язана із виконанням сторонніх обов’язків структурним підрозділом.

Етап 4. Аналіз внутрішньої ефективності організацій інформаційного забезпечення місцевого самоврядування. Метою аналізу є оцінка здатності організаційної структури управління надійно досягати поставлених цілей за мінімальних витрат, враховуючи такі показники: тривалість та безперервність управлінського циклу, оперативність рішень, ритмічність управління, економічність, рівень якості підготовки рішень, рівень використання робочого часу тощо. Організаційна структура інформаційного забезпечення Гостомельської селищної військової адміністрації частково забезпечує ефективність доцільних взаємозв’язків між складовими частинами структури та не реалізовує повною мірою деякі цільові установки, а також має нераціонально високі витрати з метою реалізації стратегічних цілей.

Етап 5. Визначення ступеня раціональності розподілу завдань, прав і обов’язків між різними рівнями структури. Аналіз ступеня раціональності розподілу завдань, прав і відповідальності між різними структурними підрозділами Гостомельської селищної військової адміністрації визначив такі недоліки цієї системи: невідповідність управлінських функцій, що обумовлені цілями та фактично виконуваних функцій; є функції, що не реалізуються; спостерігається повторення функцій; рішення іноді можуть прийматися на необґрунтовано високому рівні ієрархії, що значно впливає на зниження їхньої оперативності та відволікає топ керівників від стратегічних завдань. Насамперед, в управлінні фінансами є нереалізовані функції.

Все зазначене вище впливає на прийняття неоптимальних рішень, а також робить значний відбиток на перевитратах бюджетних коштів.

На основі отриманих результатів дослідження ми дійшли висновку, що організаційна структура управління Гостомельської селищної військової адміністрації потребує вдосконалення.

В Гостомельській селищній військовій адміністрації використовуються такі методи захисту інформації: антивірусного захисту, розмежування доступу, резервного копіювання.

Розглядаючи інформаційне забезпечення Гостомельської селищної військової адміністрації, доцільно визначити її складові елементи, які є необхідними для нормального функціонування цілісної інформаційної системи:

- Технічне забезпечення включає сукупність технічних заходів і відповідну документацію щодо цих заходів і технічних процесів. До технічної підтримки можна віднести будь-яку модель комп'ютера, який можна підключити до локальної мережі (персональні та потужні пристрої, що забезпечують працездатність локальної мережі). Приміщення військової адміністрації в селищі Гостомель добре обладнані, але деякі з них напівзруйновані. Застаріла техніка не підходять для сучасних моделей технологій. Це витрачає час адміністративного персоналу через збільшення часу, необхідного для обробки інформації.

- Програмне забезпечення. Набір програм для виконання цілей і завдань інформаційної системи, а також звичайні функції складних технічних засобів разом утворюють програмне забезпечення управління. Програмне забезпечення в адміністрації буде оновлено до встановленого адміністрацією терміну. Програмне забезпечення військового управління селища Гостмель включає системні та спеціалізовані програмні продукти, прикладне програмне забезпечення (Windows, Office), технічну документацію.

Муніципальні організації інформаційного забезпечення передбачають наявність комплексу відповідних технологій, заснованих на використанні специфічних засобів збору, передачі, обробки, зберігання та надання інформації в процесі управлінської діяльності.

Безумовно, сучасні технологічні інструменти дуже різноманітні за своїм складом і функціональними можливостями, охоплюючи весь спектр потреб організаційно-управлінського інформаційного обслуговування. Вони, насамперед, призначені для реалізації комплексних технологій обробки та

зберігання інформації та є основою для інтеграції всіх сучасних технічних засобів забезпечення управління.

Таким чином, проведений аналіз інформаційного забезпечення роботи Гостомельської селищної військової адміністрації свідчить про недостатність уваги щодо питань інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Все це знижує повноваження публічної адміністрації та ускладнює процес обробки документів, що надходять до публічної адміністрації. Аналіз ступеня раціональності розподілу завдань, прав і відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки цієї системи: конфлікти між функціями управління; визначеними цілями компанії, і функціями, які фактично виконуються; деякі функції не реалізовані; дублювання функціональності. Крім того, відсутність відділу інформаційного забезпечення створює певні труднощі, а саме: потреби громади у забезпеченні інформаційними ресурсами та наданні кваліфікаційних послуг не повністю задоволені.

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Одним із пріоритетів України є розвиток інформаційного суспільства через електронне урядування, реалізація якого сприятиме створенню умов для ефективного відкритого та прозорого державного управління. В Україні на порядку денний постало питання посилення впровадження та розвитку електронного адміністрування в усіх сферах суспільного життя, важливою частиною якого є електронний документообіг.

«Одним з шляхів удосконалення електронного інформаційного забезпечення є розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні». «У концепції чітко прописані цілі, зокрема: щодо модернізації публічних послуг та розвиток взаємодії влади, громадян і бізнесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; модернізації державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та управління розвитком електронного урядування» [42].

Для прискорення процесу реалізації електронного урядування почали використовувати різні технології, особливо технологію блокчейн. Водночас перевага технології блокчейн полягає у прискоренні переходу до неопосередкованого діалогу між громадянами та владою, прозорості процесів та взаємному контролі за його впровадженням.

«Саме недосконаліть сучасних систем електронного документообігу, на нашу думку, сприяє посиленню уваги до застосування в органах місцевого самоврядування України різноманітних блокчейн технологій. Блокчейн – це розподілена база даних, у якій зберігається інформація про кожну транзакцію,

вироблену в системі. Дані зберігаються у вигляді ланцюжка блоків (звідси і назва – blockchain) з записами про 50 транзакцій. Їх неможливо підробити, так як кожен новий запис здійснює підтвердження вже існуючих ланцюжків. Щоб підробити дані, потрібно змінювати інформацію в усіх інших блоках. При цьому актуальна інформація про записи в системі зберігається у всіх її учасників й автоматично оновлюється при внесенні будь-яких змін. Розгалуженість і прозорість транзакцій – переваги блокчейна» [3].

«Як зазначають експерти, потенційно технологія блокчейн може бути адаптована для здійснення будь-яких операцій, пов'язаних з реєстрацією, обліком, передачею різних активів (фінансових, матеріальних, нематеріальних). При цьому тип блокчейн-сервісу, кількість учасників, а також їх географічне розташування значення не мають. Що ж стосується прикладів використання блокчейна в реформуванні державних реєстрів, то пілотні проекти в цій сфері з'явилися в 2016 році в Швеції, Грузії, Гані, Естонії, окремих префектурах Японії, деяких штатах і муніципалітетах США (Делавер і Чикаго)» [12].

«На думку урядовців, впровадження цієї технології дозволить забезпечити надійну синхронізацію даних, що унеможливить їх підміну в результаті зовнішнього втручання, гарантує прозорість, а також дасть можливість здійснювати суспільний контроль за системою. Всі витяги з кадастру переведено на технологію блокчейн. Можливість відстежувати операції в Державному земельному кадастрі може отримати будь-яка громадська організація, скачавши ноду-аудитора. Першою громадською організацією, яка отримала ноду-аудитора і почала використовувати блокчейн як засіб для публічного онлайн-контролю за реєстром стала Transparency International Україна. Слід відзначити, що нода-аудитор є незалежним компонентом блокчейн, виконує безперервний аудит всіх транзакцій мережі блокчейн державного земельного кадастру» [12].

Аналізуючи думки технічних експертів, необхідно зосередити увагу та звернути увагу на такі ризики та особливості впровадження технології блокчейн в органах місцевого самоврядування: Однією з найбільших загроз є масове

споживання ресурсів блокчейном. Так, для виконання транзакцій у блокчейні (особливо це стосується біткойнів) потрібна надпотужна майнінг-ферма. Ферми для майнінгу зазвичай будують поруч з електростанціями. З цієї причини деякі експерти вважають, що «принцип майнінгу» (так званий proof of work) тотожний концепції «спалювання людських ресурсів».

Ще одна проблема – відсутність електроенергії. Це пояснюється тим, що ресурсомісткий характер процесу вимагає, щоб вузли мережі блокчейн мали достатню потужність, щоб гарантувати діяльність держави. Крім того, транзакції реєструються в блокчейні Bitcoin лише кожні 10 хвилин. Записи періодично і несвідомо скидаються, тому після появи запису потрібно почекати ще 50 хвилин, щоб забезпечити надійність.

Основними перешкодами для ефективного впровадження систем електронного документообігу в українських містах є: недотримання принципів сумісності при впровадженні систем електронного документообігу; відсутність налагодженої системи електронного зв'язку між органами влади; відсутність єдиних стандартів і вимог до систем і форматів даних; подекуди застарілість матеріально-технічної інфраструктури; нездатність мереж передавати збільшені обсяги інформації; довгі та дорогі процеси сертифікації програм, пов'язані із захистом інформації тощо. На нашу думку, використання технології блокчейн допоможе вирішити зазначені проблеми, пов’язані з використанням електронного документообігу, за умови усунення недоліків.

«Задля забезпечення відкритості влади існує доволі важливий інструмент – засоби масової інформації (ЗМІ), які являються посередником між державою та суспільством. Від якості функціонування ЗМІ значним чином залежить достовірність висвітленої інформації, реальний рівень відкритості влади тощо. На сьогодні надання інформації громадянам, згідно чинного законодавства, здійснюється прес-центрами органів публічної влади через оприлюднення прес-релізів, повідомлень про заходи органів публічної влади, проведення прес-конференцій та брифінгів, встановлення постійного контакту із засобами масової інформації тощо» [22, с. 215].

В сучасних умовах діяльності органів публічної влади централізація організації влади є недостатньою, оскільки основні завдання та функції відділу розподілені між кількома структурними підрозділами. Загалом цей відділ у структурі органу включає: головне управління, департамент преси, департамент національних скарг, адміністративний відділ, організаційний відділ. Процедури пошуку та аналізу інформації та підготовки матеріалів для реалізації ефективних управлінських рішень впроваджені практично в кожному організаційному підрозділі громадських організацій.

Вважаємо, що створення «Автономного управління інформаційного забезпечення» суттєво підвищить ефективність інформаційного забезпечення місцевих органів виконавчої влади.

«Основними напрямками діяльності нового структурного підрозділу є: [20]:

- інформаційно-документне забезпечення рад та їх виконавчих органів (отримання, застосування, трансляція та зберігання інформації, маршрутизація документів, формування та структуризація інформаційних потоків, контроль виконання управлінських рішень тощо);

- інформаційно-аналітична асекурація рад та їх виконавчих органів (пошук та аналіз інформації, визначення джерел інформації, підготовка альтернативних варіантів управлінського рішення, визначення інформаційних потреб керівництва та форм їх задоволення);

- організація інформаційної взаємодії з територіальною громадою (забезпечення зворотного зв'язку та діалогу між органом публічної влади та населенням адміністративно-територіальної одиниці);

- інформатизація рад та їх виконавчих органів (упровадження інформаційних технологій, їх технічна підтримка, створення інформаційних продуктів, надання інформаційних послуг, організація та координація робіт щодо захисту інформації)» [20].

«Відповідно до даних напрямів організаційна структура відділу інформаційного забезпечення місцевого самоврядування матимете такий склад:

сектор інформаційного та документаційного забезпечення; інформаційно-аналітичний сектор; прес-служба; сектор інформатизації та захисту інформації та архів. До головних завдань відділу інформаційного забезпечення органів публічної влади можна віднести наступні:

- розробка та імплементація інформаційної політики органів публічної влади;

- інформування населення через засоби масової інформації про діяльність органів публічної влади, про прийняті ними правові акти, про заяви, виступи, зустрічі голови ради, його заступників та начальників відділів та про інші заходи;

- створення разом з іншими структурними підрозділами органів публічної влади соціально-економічних та організаційних кондицій для функціонування ринку інформаційних послуг на території громади;

- аналіз та моніторинг громадської думки населення адміністративно-територіальної одиниці;

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності голови та органів публічної влади;

- комплексний захист інформації;

- інформатизація відділів ради;

- забезпечення інформаційних та документаційних технологій у відділах ради на базі сучасних програмно-технічних комплексів підготовки та обробки документів;

- збір первинної інформації та інші» [16].

«Посилення стану відкритості та прозорості функціонування органів публічної влади, їх зв’язку з територіальною громадою можливо за рахунок надання електронних адміністративних послуг через власний вебсайт, організацію та проведення Інтернет-конференцій, онлайн-форумів, онлайн-опитувань. Успішна реалізація даних завдань вимагає відповідного рівня комп’ютерної та інформаційної грамотності співробітників виконавчих органів ради» [27, с. 46-47].

Іншим важливим напрямом удосконалення інформаційного забезпечення розвитку місцевого самоврядування Гостомельської селищної військової адміністрації може стати використання геоінформаційних систем (ГІС).

Геоінформаційні системи (ГІС) — це сучасні системи, які можуть поєднувати модельні зображення місцевості (карти, діаграми, електронні зображення просторових та аерофотознімків земної поверхні) з табличною інформацією (різні статистичні дані, списки, економічна інформація).

Геоінформаційна система — це комплекс апаратних і програмних засобів і діяльності людини для зберігання, обробки та відображення географічних (просторово корельованих) даних.

Типові завдання для геоінформаційних систем включають:

1. Інтеграцію інформаційних систем різних організацій, підключених до електронних карток.

2. Забезпечення збору, накопичення та інтеграцію інформації для здійснення інформаційно-аналітичних функцій в органах місцевого самоврядування.

3. Забезпечення доступу, необхідного для управління існуючими інформаційними системами.

4. Збір, накопичення, систематизацію та обробку необхідної інформації.

5. Візуальне та швидке надання інформації.

6. Правове, організаційно-фінансове, програмно-технічне забезпечення інформаційних систем.

7. Забезпечення адміністративного доступу до необхідних інформаційних ресурсів шляхом присвоєння відомчих (доступних лише цій організації) та регіональних реєстрацій баз даних.

8. Розробка та презентація проекту та звіту.

9. Організація та проведення економічних досліджень на місцях.

10. Забезпечення стандартизації впровадження корпоративних та відомчих ГІС.

Найбільш важливим пунктом у зазначеному переліку є створення на основі ГІС системи забезпечення прийняття управлінських рішень. Для цього у Гостомельській селищній військовій адміністрації є всі підстави. Достатньо звернути увагу на еволюцію ГІС у військовій сфері, звідки вони беруть свій початок впровадження у сферу місцевого самоврядування. Сьогодні центральним елементом військової системи (Combat Terrain Information Systems) є цифрова топографічна система підтримки прийняття рішень (Digital Topographic Support System), яка включає в себе функції ГІС і системи опрацювання даних дистанційного зондування. Зазначена система дозволяє передати ускладнені математичні обчислення й пошук правових підстав електронно-обчислювальній техніці, що формує на виході дані, які є наочною основою для прийняття управлінських рішень.

Виходячи з цього, більш точним можна дати таке визначення.

ГІС — це система, яка включає базу даних, апаратне забезпечення, спеціальну математичну підтримку та програмні пакети, призначені для розширення баз даних, маніпулювання даними та, зрештою, візуалізації їх у таких формах, як карти та таблиці. Це результат прийняття рішення про той чи інший варіант подальших дій.

Технологія ГІС у своїй класичній формі поєднує цифрову обробку графічної інформації з технологією баз даних. Муніципальна ГІС вимагає електронної обчислювальної обробки вхідних даних і машинної графіки в поєднанні з технологією баз даних.

Основні проблеми, які можна вирішити шляхом впровадження запропонованих заходів:

1. Спрощення процедури розгляду скарг мешканців.

2. Забезпечити розгляд великої кількості скарг і пропозицій до місцевих органів влади.

3. Створення інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

4. Налагодження ефективного зворотного зв’язку – місцева влада – жителі.

5. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень. Оскільки існуючі технології надання інформації адміністраторам можуть не впоратися з великим потоком інформації від громадськості, який можуть забезпечити сучасні інформаційні технології.

Отже, реалізація цих заходів сприятиме підвищенню рівня інформованості органів місцевого самоврядування та, у свою чергу, вплине на відтворення більш гнучких та ефективних систем управління.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження теми кваліфікаційної роботи «Удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади на місцевому рівні», можемо констатувати наступне:

1. Визначено, що поняття «інформаційне забезпечення» є основою для здійснення управлінської діяльності та містить інформацію, необхідну для ефективного процесу інформаційної діяльності державних установ, а також органів місцевого самоврядування. Інформаційне забезпечення публічної влади на місцевому рівні ми розглядаємо як особливий вид інформаційної діяльності, який виконується інформаційно-аналітичними підрозділами органів публічної влади на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій і являє собою збір, обробку, аналіз інформації з метою отримання інформації, яка лежать в основі реалізації державно-управлінських рішень і надання адміністративних послуг.

Виокремлено загальні ознаки «інформаційного забезпечення»: метою є задоволення інформаційних потреб та забезпечення реалізації права органів влади на інформацію; ресурси – це інформація, тип, якість, обсяг, структура, формат, тривалість і спосіб використання, які визначаються інформаційними потребами та правами органів влади; зміст розглядається як безперервний процес; методи передбачають створення, використання, дослідження, зберігання, захист, передачу, обробку та знищення інформації в діяльності систем державного сектору; фінансові інвестиції забезпечують органи державної влади інформаційними системами, мережами, ресурсами та інформаційними технологіями, побудованими на основі застосування сучасних комп’ютерних та комунікаційних технологій; заходи щодо здійснення інформаційного забезпечення складаються з комплексу нормативно-правових, організаційно-розпорядчих, науково-технічних та інших заходів.

Визначено, що функціями інформаційного забезпечення функціонування органів публічної влади є: інформаційне супроводження; інформаційна протекція; інформаційне обслуговування; інформаційний вплив; інформаційна боротьба; інформаційне консультування; інформаційна логістика.

В умовах інформаційного суспільства для органів місцевого самоврядування важливо активно використовувати новітні технології. Комп'ютеризацію робочих місць, роботу електронних приймалень, постійне оновлення інформації, розміщеної на власних веб-сайтах, запровадження систем електронного документообігу виконавчі органи влади повинні вважати це обов'язковими для виконання.

2. У ході дослідження зарубіжного досвіду щодо інформаційного забезпечення органів публічної влади на місцевому рівні встановлено, що інформаційна підтримка та інформаційне забезпечення органів публічної влади на місцях можлива лише у межах спільної діяльності бізнесу, держави, громадських організацій та населення. Для втілення європейського досвіду необхідно спиратися на принцип впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність органів управління; основою економіки мають бути наукомісткі галузі, а не важка промисловість; пріоритетною повинна бути інформаційна інфраструктура; бюджетне фінансування інформаційної діяльності; використання досягнень науково-технічної революції тощо.

3. Дослідження практики використання сучасного інформаційного забезпечення у системі місцевого самоврядування на прикладі Гостомельської селищної військової адміністрації показали, що у сфері місцевого самоврядування сучасні основні інформаційні технології приймають такі конфігурації: технології розповсюдження інформації (веб-сайти) надають комплексні можливості для поширення інформації за допомогою зручної навігації, пошуку та масового вільного відтворення; технології поширення інформації (групи новин, списки розсилки) дозволяють швидко поширювати конкретну інформацію серед широких аудиторій за мінімальних витрат (це ідеальне середовище для доведення до мешканців рішень місцевої влади з

рекламною метою); технології обміну інформацією (електронна пошта, форуми, чат, відео- та аудіоконференції) забезпечують постійні, високошвидкісні інформаційні канали, які забезпечують двосторонній обмін інформацією між великою кількістю учасників. Як свідчить практика, на сьогоднішній день усі сучасні інформаційні технології об'єднані під єдину загальну концепцію електронного урядування, і його поява є закономірним поступом розвитку сучасних інформаційних технологій у сфері державного та місцевого управління.

4. Аналіз інформаційного забезпечення Гостомельської селищної військової адміністрації було проведено за такими етапами: аналіз цілісності об'єкта управління інформаційним забезпеченням; аналіз організаційно-регламентуючого забезпечення системи управління інформаційного забезпечення; аналіз внутрішньої ефективності організації інформаційного забезпечення органу публічної влади на місцевому рівні; аналіз ефективності системи ціле покладання; виявлення ступеня ефективності розподілу завдань, прав та відповідальності між різними структурними підрозділами.

Проведений аналіз інформаційного забезпечення роботи Гостомельської селищної військової адміністрації свідчить про недостатність уваги щодо питань інформаційного забезпечення органів публічної влади на місцях в контексті управлінської діяльності. Все це знижує повноваження публічної адміністрації та ускладнює процес обробки документів, що надходять до публічної адміністрації. Аналіз ступеня раціональності розподілу завдань, прав і відповідальності між різними структурними підрозділами виявив наступні недоліки цієї системи: суперечливість між функціями управління, визначеними цілями компанії, і функціями, які фактично виконуються, є нереалізовані або повторювані функції. Крім того, відсутність відділу інформаційного забезпечення створює певні труднощі, а саме: потреби громади в інформаційних ресурсах задовольняються не повною мірою, інколи спостерігається надання некваліфікаційних послуг.

5. Одним із пріоритетів України є розвиток інформаційного суспільства через електронне урядування. Впровадження електронного урядування сприятиме створенню умов для ефективного, прозорого та відкритого державного управління. Основними перешкодами для ефективного впровадження систем електронного документообігу в українських містах є: недотримання принципів сумісності при впровадженні систем електронного документообігу; відсутність налагодженої системи електронного зв'язку між органами влади; відсутність єдиних стандартів і вимог до систем і форматів даних; неготовність чиновників; подекуди застарілість матеріально-технічної інфраструктури, нездатність мереж передавати збільшені обсяги інформації; довгі та дорогі процеси сертифікації програм, пов'язані із захистом інформації тощо. На нашу думку, після усунення недоліків використання технології блокчейн може допомогти вирішити зазначені проблеми, пов’язані з використанням електронного документообігу.

Іншим важливим напрямом удосконалення інформаційного забезпечення розвитку місцевого самоврядування Гостомельської селищної військової адміністрації може стати використання геоінформаційних систем (ГІС).

Основними питаннями, які можна вирішити шляхом впровадження запропонованих заходів, є: інтеграція інформаційних систем різних організацій на основі електронних карток; забезпечення збору, накопичення та інтеграції інформації для виконання інформаційно-аналітичних функцій в органах місцевого самоврядування; надання доступу, необхідного для керування існуючими інформаційними системами; збір, зберігання, систематизація та обробка необхідної інформації; візуальне та швидке надання інформації; правове, організаційно-фінансове, програмно-технічне забезпечення інформаційних систем; забезпечення доступу до необхідних інформаційних ресурсів шляхом призначення галузевих (доступних лише цій організації) та регіональних записів бази даних; розробка та презентація проектів і звітів; організація та проведення економічних досліджень на місцях; забезпечення стандартизації при виконанні розробок ГІС підприємств і відомств.

Надання послуг електронного урядування через спеціалізовані веб-сайти, планування та проведення Інтернет-конференцій, онлайн-форумів тощо посилить відкритість і прозорість функцій місцевого самоврядування та дозволить проводити онлайн-опитування через зв'язки з місцевими громадами. Для успішного виконання цих завдань працівникам виконавчих органів потрібен певний рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності. У цьому сенсі для органів місцевого самоврядування важливо проходити курси підвищення кваліфікації та проводити семінари та практичні заняття з інформатизації.

Реалізація вищевказаних заходів покращить рівень інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування, що в свою чергу призведе до побудови більш гнучких та ефективних систем управління, що сприятиме розвитку системи місцевого самоврядування селища Гостомель.

Загалом перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення функціонування системи місцевого самоврядування в Україні пов'язані з вирішенням цілого комплексу проблем правового, організаційного та методичного характеру. А найголовніше – існує необхідність централізації інформації на основі створення єдиної інформаційної системи для всіх органів місцевого самоврядування. Також важливо уніфікувати муніципальні веб-сайти з метою надання інформації, яка дозволить мешканцям оцінити ефективність та ефективність своєї влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Avhustyn R., Pasichnyk R., Susla M., Honchar L. Mathematical models of websites attendance and methods of its improvement. Experience of Designing and Application of CAD Systems in Microelectronics (CADSM), 2017 14th International Conference The, 375-377.
2. Shannon C. E. A Mathematical Theory of Communication. Bell Systems Technical Journal. July and Oct. 1948. Claude Elwood Shannon. Collected Papers. N. Y., 1993. P. 8-111.
3. Блокчейн в земельному кадастрі України: позитивні моменти і підводні камені. URL : https://forklog.com/blokchejn–v–zemelnom–kadastre–ukrainy–polozhitelnye– momenty–i–podvodnye–kamni/ (дата звернення 08.11.2023).
4. Вербін Є. В., Пінчук Ю.Б. Інформаційне забезпечення для обгрунтування раціональних рішень. *Економіка та держава*. 2006. № 2. С. 61-62.
5. Воронов М. П. Інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. *Збірник наукових праць*. Х., 2001. Вип. 2, ч. 2: Державне управління та місцеве самоврядування. С. 106-108.
6. Вступ до аналізу державної політики: навч. посіб. (2001). [В. Романов, О. Рудік, Т. Брус]. Київ: Основи. 238 с.
7. Галаган Л. М. Специфіка інформаційного забезпечення органів державної влади в Україні контексті впровадження електронного урядування. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: міжнар. наук. конф.* 2014. № 1. URL: http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/298 (дата звернення 18.11.2023).
8. Гнат В. Використання ІКТ для розширення доступу до урядової інформації. Вісник центру. *Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень*. 2003. 9 черв. № 191.

9. Горбата Л. П. Діяльність структурних підрозділів органів публічнох влади в контексті забезпечення їх інформаційної відкритості. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2019. № 2. С. 42-47.

10. Гостомельська селищна військова адміністрації. Офіційний сайт. URL: https://hostomel.com.ua/ua/plugins/userPages/structure/1 (дата звернення 14.12.2023).

11. Гостомельська селищна громада. Офіційний сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%89%D0%BD%D0%B0_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0 (дата звернення 14.12.2023).

12. Державний земельний кадастр перейшов на технологію блокчейн. URL : https://ti–ukraine.org/news (дата звернення 14.12.2023).

13. Децентралізація. Офіційний сайт. URL: https://decentralization.gov.ua/newgromada/4049 (дата звернення 14.12.2023).

14. Дурман М.О., Тохтарова І.М. Відкриті дані як інструмент інформаційного забезпечення прозорості публічної влади. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування: електр. наук. фах. вид.* / Херсон. нац. техн. ун-т. 2017. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ttpdu_2017_1_15.pdf (дата звернення 14.12.2023).

15. Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування: посібник для муніципальних посадовців / К. Рубановський та ін. ; за заг. ред. О. Федорович. ГО «Агентство з розвитку приватної ініціативи». Івано-Франківськ, 2009. 96 с.

16. Клименко А. В., Гбур З. В. Інформаційне забезпечення органів публічної влади України. *Інвестиції: практика та досвід*. № 5/2021. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2021/15.pdf (дата звернення 14.12.2023).

17. Клименко І. В. Технології електронного урядування: навчальний посібник (2006). Київ: Вид-во ДУС. 225 с.

18. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 16.11.2023).

19. Кравець В. І., Слісаренко Т. В. (2017). Використання інформаційних технологій для підвищення ефективності управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород: Гельветика. 13. 1. С. 136-140.

20. Кулешов С. Г. Документаційні ресурси інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у місцевому органі державної влади. URL:www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Rksu/v_10/.../rksu_2005_10_23.PDF (дата звернення: 16.11.2023).

21. Куспляк І. С. Зарубіжний досвід впровадження технологій електронного урядування: уроки для України. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Perspekt/2011_2/Kusplyak.pdf (дата звернення: 16.11.2023).

22. Лазарева К. В. (2020). Інформаційне забезпечення діяльності органів публічної влади. *Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова* (м. Хмельницький, 28 лютого – 2 березня 2020 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. С. 213-216.

23. Макушев П. Персональні дані як елемент системи інформаційного забезпечення державної виконавчої служби України. *Форум права*. 2013. 2. С. 333-339.

24. Набока Л.В., Нікітенко О.Є. Сутність інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади в умовах розвитку інформаційного

суспільства. *Регіональне управління та місцеве самоврядування. Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 1 (55). С. 118-125.

25. Організаційно-правові засади й механізм інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів державної влади та самоврядування України в період підготовки і здійснення реформ: наук.-метод. розробка / авт. кол.: В. М. Дрешпак (кер.), В. Є. Романов, Т. М. Брус [та ін.]. К., 2008. С. 9.

26. Петренко С. М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ. 2007. 290 с.

27. Петрова І. О. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні. *Наукові праці*. 2011. С. 45-48.

28. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text (дата звернення 14.12.2023).

29. Про електронні документи та електронний документообіг: закон України від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. – Ст. 275.

30. Про затвердження Програми інформатизації в органах місцевого самоврядування міста Маріуполя на 2008-2010 роки: рішення виконавчого комітету Маріупольської міської ради від 19 листопада 2008 р. № 65 р. Маріуполь. 8 арк.

31. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: закон України від 31 травня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.

32. Про звернення громадян: закон України від 2 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.

33. Про інформацію: закон України від 2 жовтня 1992р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.

34. Про Концепцію Національної програми інформатизації: закон України від 4 лютого 1998 р. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27-28. Ст. 182.

35. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

36. Про національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text (дата звернення: 16.11.2023).

37. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: закон України від 9 січня 2007 р. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 12. Ст. 102.

38. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації: закон України від 7 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 49. Ст. 299.

39. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL: **https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text** (дата звернення 14.12.2023).

40. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України від 7 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 33. Ст. 175.

41. Про статус депутатів місцевих рад: закон України від 11 липня 2002 р. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 40. Ст. 290.

42. Про схвалення концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.17 р. № 649. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/649-2017-p (дата звернення 14.12.2023).

43. Цимбалюк В. С., Гавловський В. Д., Гриценко В. В. та ін. (2004). Основи інформаційного права України: навч. посіб. Київ: Знання. 2004. 274 с.

44. Черноіваненко А. В., Галунько В. В. Інформаційне забезпечення підготовки прийняття та реалізації управлінських рішень: теоретичний підхід до визначення поняття. *Актуальні проблеми розвитку управлінських систем:*

досвід, тенденції, перспективи: зб. тез IV студентської наук.-практ. конф., 23 квіт. 2009 р., м. Харків. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2009. URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/conf/2009-1/doc/35.pdf (дата звернення 08.11.2023).